

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sža/12/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012201700
Dátum vydania rozhodnutia:	22.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012201700.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: V. S., narodeného X. Z. XXXX, štátneho príslušníka Iránskej islamskej republiky (ďalej len „Irán“), s posledným miestom pobytu v Slovenskej republike v Pobytovom tábore v Rohovciach, zastúpeného JUDr. Miroslavou Mittelmanovou, advokátkou, Hurbanovo námestie 5, 811 03 Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom Pribinova 2, Bratislava, (pôvodne Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad so sídlom Pivonková 6, Bratislava), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-341-101/PO-Ž-2010 zo dňa 7. augusta 2012, o odvolaní navrhovateľa podaného proti výroku rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/62/2012-64 zo dňa 28. novembra 2012, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu vo výroku o neudelení azylu, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/62/2012-64 zo dňa 28. novembra 2012 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU-341-101/PO-Ž-2010 zo dňa 7. augusta 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporca j e p o v i n ý zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho právnej zástupkyne trovy odvolacieho konania v sume 268,13 Eur v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym orgánom

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad so sídlom Pivonková 6, Bratislava (ďalej len odporca) rozhodnutím ČAS: MU-341-101/PO-Ž-2010 zo dňa 7. augusta 2012 podľa § 13 ods. 1, § 13c ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky, ani mu neposkytol doplnkovú ochranu.

Rozhodnutie zdôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k názoru, že v tomto

pripade nebola preukázaná opodstatnenosť z obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ako to vyplýva z Konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov (ďalej len „Ženevská konvencia“) a zo zákona o azyle. Odporca ďalej uviedol, že navrhovateľ požiadal o udelenie azylu dvakrát, avšak vždy uvádzal iné dôvody: 1. nedodrížavanie moslimských tradícií počas mesiaca ramadan, kvôli čomu mal v Iráne problémy s náboženskou políciou, 2. obvinenie z mimomanželského pomeru, 3. na cestovanie po Európe použil falošný izraelský pas, za čo by bol v krajine pôvodu odsúdený na 30 rokov väzenia, 4. konvertoval na kresťanskú vieru, za čo by mu v Iráne hrozil trest smrti. Odporca uviedol, že i napriek uvedeným problémom v Iráne navrhovateľ vycestoval z krajiny pôvodu legálne s platným cestovným dokladom a bez toho, aby bol zadržaný tamojšou políciou. Po vycestovaní žil niekoľko mesiacov v Thajsku, avšak nepožiadaval tam o udelenie azylu. Rovnako nepožiadaval o udelenie azylu ani v tranzitných krajinách. Pokiaľ ide o konvertovanie na kresťanskú vieru, odporca spochybnil navrhovateľov motív konvertovania, ako aj úprimnosť jeho konvertovania. Poukázal pritom na pohovory s navrhovateľom, kde sa ukázalo, že o kresťanstve nemal ani len základné vedomosti. Nedôveryhodne pôsobilo i konanie navrhovateľovho otca, ktorý navrhovateľovi odmietol zaslať dokumenty potvrdzujúce jeho konvertovanie, čo bolo zároveň v rozpore s tvrdením navrhovateľa, že jeho otec trval na tom, aby z dôvodu konvertovania opustil Irán. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odporca vyhodnotil navrhovateľovu osobu ako nedôveryhodnú. Odporca sa v napadnutom rozhodnutí zaoberal aj možnosťou udelenia azylu navrhovateľovi z humanitných dôvodov, avšak dôvody, pre ktoré mu mal byť udelený takýto azyl (zlé psychické a emočné rozpoloženie navrhovateľa) sa v priebehu azylového konania nepotvrdili (o čom svedčí aj posudok psychiatra MUDr. K. E., ktorý skonštatoval navrhovateľov dobrý psychický stav s tým, že nepotrebuje psychiatrickú starostlivosť), preto mu odporca takýto druh azylu neudelil. Pokiaľ ide o vrátenie navrhovateľa do Iránu, odporca po vyhodnotení všetkých dostupných informácií dospel k záveru, že vzhľadom na to, že navrhovateľovi sa počas azylového konania nepodarilo hodnoverným spôsobom preukázať, že by sa o jeho údajnom konvertovaní dozvedeli iránske štátne orgány, ako aj na to, že navrhovateľ po údajnom konvertovaní žil v Iráne vyše roka ako kresťanský konvertita bez toho, aby mal problémy, odporca vyhodnotil jeho návrat do krajiny pôvodu ako bezpečný. Pokiaľ ide o výrok, ktorým rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi tento odôvodnil tým, že nebol splnený ani jeden zo zákonných predpokladov jej poskytnutia. Svoje právne závery doplnil o informácie o krajine pôvodu navrhovateľa, na ktoré sa v rozhodnutí odvolal a ktoré aj identifikoval.

II.

Konanie pred súdom I. stupňa na základe návrhu

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ v zákonnej lehote rozsiahly opravný prostriedok - návrh 17. septembra 2012, ktorým namietal odporcovu tvrdenie, že vo veci sporu o pozemky nejde o krvnú pomstu, pričom poukázal na nefungujúci súdny systém v tejto oblasti, na zvyklosti pašťúnskej časti afganského obyvateľstva, na skutočnosť, že podľa názoru UNHCR osoby ohrozené kvôli krvnej pomste s ohľadom na okolnosti môžu byť ohrozené kvôli svojej príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ako aj na nepodložené tvrdenie odporcu, že krvná pomsta nemá oporu v afganskej legislatíve.

Vo vzťahu k hrozbe naverbovania hnutím Taliban navrhovateľ namietal, že týmto sa odporca v rozhodnutí vôbec nezaoberal.

V ďalšom namietal vyhodnotenie jeho osoby ako nedôveryhodnej, pričom súdu navrhol nariadenie znaleckého dokazovania, zameraného na pravosť ním predloženého identifikačného dokladu.

Tiež namietal, že odporca neposúdil vec z pohľadu jeho zraniteľného postavenia ako osoby blízkej veku maloletého. Vo vzťahu k odôvodneniu, týkajúceho sa neudelenia azylu z humanitných dôvodov namietal odporcovu svojvoľnú úvahu a v tejto súvislosti poukázal na založené lekárske správy.

Odporca vo vyjadrení z 13. augusta 2012 navrhol napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu potvrdiť. Poukázal pritom na skutočnosť, že zabitie blízkeho rodinného príslušníka nezakladá povinnosť krvnej pomsty, nakoľko táto by smerovala voči „vlastnej krvi“, rovnako ako nezakladá príslušnosť k určitej sociálnej skupine. K námietkam, týkajúcim sa verbovania Talibanom uviedol, že obava navrhovateľa v tomto smere nie je relevantná, pričom poukázal na skutočnosť, že z dôvodu všeobecnej bezpečnostnej situácie bola navrhovateľovi poskytnutá doplnková ochrana. K zhoršeniu navrhovateľovho zdravotného

stavu, ktoré spočíva v tom, že si nemôže dlhodobo plánovať život na Slovensku poznamenal, že stresovú záťaž navrhovateľ dobre zvláda a že v konaní sa zaoberal aj možnosťou prípadnej liečby v Kábule.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 9Saz/62/2012-64 zo dňa 28. novembra 2012 potvrdil napadnuté rozhodnutie o neudelení azylu, avšak rozhodnutie o neposkytnutí doplnkovej ochrany zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie.

V rozhodnutí opísal priebeh a výsledky predchádzajúcich azylových konaní, ako aj stav veci, zistený v aktuálnom konaní. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k názoru, že v tomto prípade navrhovateľ bol dôvodne vyhodnotený odporcom ako nedôveryhodná osoba z pohľadu zákona o azyle, pretože navrhovateľ tiež nepreukázal, že dôvod jeho odchodu z krajiny jeho pôvodu spočíval v jeho konvertovaní na inú vieru a pretože námietky ním vznesené v tejto súvislosti neboli dôvodné, súd výrok napadnutého rozhodnutia o neudelení azylu potvrdil ako správny a zákonný.

Krajský súd v Bratislave vo vzťahu k zrušujúcej časti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu uviedol, že navrhovateľ až počas svojho pobytu na Slovensku prestúpil 17. septembra 2011 na kresťanskú vieru. V súvislosti s vydaním rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení z územia Slovenskej republiky Európsky súd pre ľudské práva vydal predbežné opatrenie, ktorým dočasne zakázal jeho vyhostenie (medzičasom -10. októbra 2012 bolo toto opatrenie zrušené). Tento prípad navrhovateľa však bol medializovaný - vid' napr. článok denníka SME z 15. októbra 2010 „Európsky súd nám dočasne zakázal vyhostenie mladíka do Iránu“. I keď konkrétne v tomto novinovom článku sú uvedené iba iníciały mena a priezviska osoby ktorej sa týka (navrhovateľa) a i keď v predmetnom článku sa hovorí iba o tom, že tento cudzinec požiadal o azyl z dôvodu konvertovania na kresťanskú vieru, predsa len s poukazom na obsah článku iránskej autority by v prípade návratu navrhovateľa nemali problém s jeho identifikáciou. Zo spisu odporcu nevyplýva, žeby odporca mal vedomosť o medializácii prípadu navrhovateľa, v každom prípade však vedel o jeho prestupe na kresťanskú vieru. Vo svetle správ o krajine pôvodu navrhovateľa, týkajúcich sa zaobchádzania s konvertitmi však podľa názoru súdu mal prihliadnuť na faktický stav vierovyznania navrhovateľa. Jedným z predpokladov poskytnutia doplnkovej ochrany neúspešnému žiadateľovi o azyl je možná existencia mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu (§ 2 písm. f/, bod 2. Zákona o azyle). Odporca v príslušnej časti odôvodnenia svojho výroku o neposkytnutí doplnkovej ochrany dôvodil, že v prípade návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu tomuto nič nehrozí, keďže z Iránu vycestoval legálne. Nakoľko však navrhovateľovi azyl neudelil z dôvodu, že nebol preukázaný ním prezentovaný prestup z islamského na kresťanské vierovyznanie, nemôže vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany dôvodiť, že jeho návrat možný je, pretože navrhovateľ viac ako rok ako kresťan (ako to tvrdil navrhovateľ) v Iráne žil bez problémov. Súd však opätovne zdôrazňuje, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia navrhovateľ preukázateľne prijal kresťanskú vieru - bol pokrstený a teda prípadné bezpečnostné riziko jeho návratu mal posúdiť aj z tohto pohľadu, vyhodnotiac takto zistený stav veci a to aj v súvislosti so správami o krajine pôvodu navrhovateľa, viazucimi sa na osoby, ktoré sa prijatím iného (kresťanského) náboženstva de facto zriekli islamského náboženstva.

Vzhľadom na to, že odporca pri vyhodnotení možných rizík návratu navrhovateľa do Iránu nezohľadnil existujúci a zistený stav, keď navrhovateľ prestúpil ako moslim na kresťanskú vieru a keď sú aj takéto prípady (konvertovanie, resp. apostáza) trestané, krajský súd dospel k názoru, že v tejto výrokovej časti napadnutého rozhodnutia odporca nesprávne posúdil stav veci a preto výrok o neposkytnutí doplnkovej ochrany zrušil a v tejto časti vrátil vec odporcovi na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní, za splnenia procesných predpokladov, bude úlohou odporcu opätovne aktualizovať správy o krajine pôvodu navrhovateľa vo vzťahu k zaobchádzaniu iránskych úradov k osobám, ktoré sa islamu zriekli, resp. ktoré prestúpili na iné vierovyznanie, ako aj vo vzťahu k všeobecnej bezpečnostnej situácii v tejto krajine. Získané informácie vyhodnotiť, konfrontovať s aktuálnym vierovyznaním navrhovateľa a v prípade zistenia (možného) bezpečnostného rizika návratu navrhovateľa do Iránu (§ 2 písm. f/, bod 2. zákona o azyle) navrhovateľovi doplnkovú ochranu poskytnúť. Pri rozhodovaní odporca zohľadní aj mieru medializácie prípadu navrhovateľa a jej možné dopady na navrhovateľa v prípade jeho návratu.

Súd súčasne poznamenáva, i keď navrhovateľ a ani odporca sa podľa zistení súdu nepodieľali na medializácii prípadu navrhovateľa, že prípadná medializácia príbehov žiadateľov o azyl spôsobom, ktorý umožňuje ich identifikáciu môže v konečnom dôsledku byť antiproduktívnou a obzvlášť v citlivých,

resp. inak zložitých prípadoch môže ohroziť samotných žiadateľov o azyl. Osoby či inštitúcie by preto mali k prípadnej medializácii pristupovať obozretne a s citom pre vec, obzvlášť ak takéto informácie poskytujú médiám organizácie, predmetom ktorých je monitorovanie dodržiavania ľudských práv.

III.

Odvolanie a vyjadrenie odporcu

Proti rozsudku vo výroku o zamietnutí návrhu (potvrdenie výroku napadnutého rozhodnutia o neudelení azylu) podal navrhovateľ, prostredníctvom svojej právnej zástupkyne odvolanie, v ktorom uviedol, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) OSP) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP).

Právna zástupkyňa navrhovateľa argumentovala nasledovne:

Krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu v časti o neudelení azylu, pričom v odôvodnení uviedol predovšetkým skutočnosť, že navrhovateľ bol dôvodne vyhodnotený odporcom ako nedôveryhodná osoba, a že sa navrhovateľovi v konaní nepodarilo predložiť relevantné dôkazy na preukázanie svojho konvertovania na kresťanstvo ešte v Iráne, pričom taktiež jeho výpovede vo vzťahu ku konvertovaniu boli rozporuplné a navrhovateľ nemal ani dostatok vedomostí o kresťanskej viere. Ďalej súd ako preukázanie nedôveryhodnosti navrhovateľa videl tiež skutočnosť, že navrhovateľ neuviedol konvertovanie ako dôvod svojej žiadosti o azyl hneď v prvom azylovom konaní, do ktorého vstúpil po príchode do SR ešte ako maloletý bez sprievodu. Na druhej strane však krajský súd zrušil rozhodnutie odporcu v časti o neposkytnutí doplnkovej ochrany a to z dôvodu, že navrhovateľ preukázateľne prestúpil na kresťanskú vieru počas jeho pobytu na území SR (o čom svedčí krstný list predložený navrhovateľom) a tiež z dôvodu medializácie prípadu navrhovateľa, čím sa navrhovateľ tiež mohol dostať do pozornosti iránskych štátnych orgánov.

S uvedenými argumentmi krajského súdu navrhovateľ nesúhlasí a zastáva názor, že súd dospel jednak na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a taktiež jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a z nasledovných dôvodov žiada Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby zrušil rozhodnutie odporcu v plnom rozsahu, teda aj vo výrokovej časti o neudelení azylu. Vo vzťahu k tomu, že navrhovateľ už pri prvej žiadosti o azyl neuviedol konvertovanie ako dôvod žiadosti o azyl upozornila právna zástupkyňa na zásadný argument, ktorý bol uvedený aj v podanom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu, a to, že navrhovateľ bol v čase podania prvej žiadosti o azyl maloletý. Krajský súd v rozsudku na str. 11 uvádza, že „i keď bol v tom čase maloletým, nemožno ho považovať za dieťa, mal i keď neukončené stredoškolské vzdelanie“. Nijakým spôsobom sa však krajský súd nevysporiadal s argumentom, že maloletého v azylovom konaní zastupuje súdom ustanovený opatrovník a je úlohou opatrovníka, „aby maloletého cudzinca bez sprievodu na pohovor psychicky a teoreticky pripravil, vysvetlil mu význam a priebeh azylového konania a podrobne s ním prebral všetky dôvody jeho žiadosti o udelenie azylu a dozeral na to, aby všetky dôvody maloletého žiadateľa o azyl boli v konaní zohľadnené, ako aj aby maloletého náležite uistil, že všetky informácie, ktoré v rámci azylového konania povie nebudú nikdy poskytnuté tretím osobám“ (str. 6 opravného prostriedku podaného na krajský súd). Opatrovník má obhajovať práva a najlepší záujem maloletého v azylovom konaní a ak mal opatrovník vedomosť o tom, že navrhovateľ o sebe uvádza, že je kresťan mal túto skutočnosť odporcovi sám uviesť, ak ju maloletý navrhovateľ z dôvodov, ktoré neskôr objasnil, neuviedol. V podanom opravnom prostriedku sa zároveň (na str. 6) uvádza: „V stanovisku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, ako bývalého opatrovníka navrhovateľa, zo dňa 12. augusta 2010 (je súčasťou azylového spisu odporcu) sa však uvádza, že „ako hlavný dôvod, pre ktorý V. ušiel z domovskej krajiny a ktorý vždy uvádzal bola skutočnosť, že sa stal kresťanom už v Iráne, a preto tam nemohol zostať“. Z uvedeného vyplýva, že opatrovníkovi navrhovateľ od začiatku uvádzal ako dôvod opustenia Iránu konvertovanie na kresťanstvo čo jednoznačne svedčí o tom, že si tento dôvod nevymyslel až dodatočne a účelovo ako na viacerých miestach v rozhodnutí opakuje odporca. Je zároveň nepochopiteľné prečo v prvom azylovom konaní toto opatrovník nenamietal a neuviedol, resp. nedoplnil ako dôvod žiadosti o azyl vtedy ešte maloletého navrhovateľa. V danom prípade teda išlo očividne o pochybenie opatrovníka, ktorý ako sám potvrdil vo svojom stanovisku ešte v auguste 2010, od začiatku vedel, že navrhovateľ konvertoval na kresťanstvo, avšak odporcovi to uviedol až na žiadosť

o poskytnutie stanoviska v opakovanom azylovom konaní, a v prvom azylovom konaní to ani neuviedol, ani nepodal proti rozhodnutiu odporcu opravný prostriedok na súd, čím účinne nehájil najlepší záujem svojho zverenca.

Podľa názoru právnej zástupkyne navrhovateľa krajský súd ako aj odporca sa mali s týmto prehlásením úradu práce ako opatrovníka riadne vysporiadať a odôvodniť, prečo uvedené tvrdenie nepovažujú za dostatočný dôkaz o tom, že navrhovateľ skutočne od príchodu do SR uvádzal ako dôvod úteku z domovskej krajiny „skutočnosť, že sa stal kresťanom už v Iráne“, o čom sa zdôveril svojmu opatrovníkovi. Je ťažké spätne k prvému azylovému konaniu, teda k roku 2009, hodnotiť prečo opatrovník postupoval ako postupoval, avšak ak dodatočne potvrdil aké informácie od navrhovateľa vo vzťahu k dôvodu jeho úteku z Iránu mal, toto potvrdenie/ stanovisko by malo byť zohľadnené ako podstatný dôkaz v azylovom konaní a nemôže byť opomínané ani odporcom, ani súdom.

Navrhovateľ tiež poukázal na to, že v doterajšom konaní poskytol odporcovi všetky informácie, ktoré mal k dispozícii. O svojich dôvodoch vypovedal opakovane a pravdivo a v konaní potvrdil svoju totožnosť (predložil doklady svojej totožnosti, ktoré boli uznané po expertíze za pravé). Už v súvislosti s jeho vekom úradu zásadne pochybili v dôsledku čoho bol zaistený a hrozilo mu vyhodenie do Iránu, ktoré sa podarilo odvrátiť až vydaním predbežného opatrenia Európskeho súdu pre ľudské práva. Následne sa skutočne potvrdilo, že údaje, ktoré uvádzal o svojom veku/ dátume narodenia, a ktoré mu štátne orgány odmietali uveriť, boli pravdivé. Teraz napriek predloženým informáciám a dôkazom (vrátane potvrdenia/ stanoviska Úradu práce v Trenčíne) mu zasa odmietajú príslušné orgány, vrátane krajského súdu, uveriť jeho konvertovanie, pričom vôbec nezohľadňujú fakt, že zabezpečiť akékoľvek písomné dôkazy o konvertovaní v Iráne je, vzhľadom na prísnosť režimu, časový odstup od momentu konvertovania ako aj skutočnosť, že kresťanské cirkvi pôsobiace v Iráne pre vlastnú bezpečnosť žiadne písomné potvrdenia nevydávajú, prakticky nemožné.

Z hľadiska dokazovania je navrhovateľ v ťaživej situácii. Dôvody, pre ktoré žiada o azyl siahajú 6 rokov do minulosti (kedy v Iráne konvertoval). Súčasné konanie o udelenie azylu trvá takmer 3 roky a počas tohto konania boli už tri rozhodnutia odporcu zrušené či už úplne Ministrom vnútra SR (v rámci rozkladového konania) alebo Krajským súdom v Košiciach, a teraz čiastočne Krajským súdom v Bratislave. V súčasnosti je pre navrhovateľa teda takmer nemožné akýmkoľvek iným spôsobom preukázať pravdivosť svojich tvrdení a opodstatnenosť svojich obáv. Všetko, čo mal navrhovateľ k dispozícii, odporcovi predložil a od roku 2010 opakovane vypovedal o svojich dôvodoch, pričom jeho výpoveď a ním uvádzané fakty neodporujú informáciám o zaobchádzaní s konvertitami v Iráne. Napriek tomu odporca resp. Krajský súd v Bratislave posudzujú jeho tvrdenia ako účelové a nedôveryhodné (rozsudok), bez toho, aby zohľadnili časové obdobie, ktoré uplynulo od udalostí, ktoré tvoria základ jeho žiadosti a vplyv plynutia času na možnosť uniesť v tejto situácii dôkazné bremeno. Navrhovateľ po čase, ktorý uplynul, od roku jeho konvertovania na kresťanstvo (arménsku vetvu) v Iráne, po dnes, nemá už možnosť predložiť žiadne nové dôkazy v konaní, ktoré by potvrdili jeho tvrdenia.

Navrhovateľ tiež poukázal aj na skutočnosť, že azylové konanie má svoje osobitosti a ide tu o konanie o humanitnej ochrane. Dôkazné bremeno primárne leží na žiadateľoch o azyl, ale keďže títo sú v osobitnej dôkaznej situácii, nevyžaduje sa, aby všetky okolnosti prípadu boli jednoznačne preukázané. Aj z výkladu Dohovoru o právnom postavení utečencov z r. 1951 vyplýva, že: „V skutočnosti, v niektorých prípadoch ostáva na inšpektorovi, aby využil všetky prostriedky, ktoré má k dispozícii, aby zadovážil nevyhnutné podklady potvrdzujúce vyhlásenia žiadateľa. ... V takých prípadoch, ak sa výklad žiadateľa zdá byť vierohodný, potom by sa inšpektor mal riadiť voľnou úvahou v pochybnostiach v prospech žiadateľa, ak neexistujú skutočnosti, ktoré by boli v priamom rozpore s jeho tvrdeniami.“ (Kritériá a postupy pri udeľovaní statusu utečenca podľa Konvencie z r. 1951 a podľa Protokolu z r. 1967 o postavení utečencov. Ženeva, január 1992, časť druhá, oddiel B., bod 196)

Z uvedeného podľa názoru právnej zástupkyne navrhovateľa vyplýva, že úlohou správneho orgánu, ktorý posudzuje žiadosť o azyl je primárne vyhľadať informácie v prospech žiadateľa a ak sa výklad žiadateľa zdá byť vierohodný, má použiť zásadu „v pochybnostiach v prospech“. V opačnom prípade, t.j. ak získa skutočnosti v priamom rozpore s tvrdeniami žiadateľa o azyl, žiadosť zamietne.

Doterajší postup odporcu a jeho správna úvaha boli z pohľadu navrhovateľa v rozpore s uvedeným výkladovým pravidlom Dohovoru a odporca neaplikoval zásadu v pochybnostiach v prospech žiadateľa, aj napriek tomu, že dôkazná situácia v tomto prípade v zásade svedčí v navrhovateľov prospech a aj keď odporca nie je presvedčený o pravdivosti tvrdení navrhovateľa, navrhovateľ má za to, že nie je možné

vylúčiť, že tvrdenia navrhovateľa ohľadne dôvodu jeho žiadosti o azyl sa zakladajú na pravde.

Na základe uvedených informácií sa právna zástupkyňa navrhovateľa domnieva, že tak odporca ako aj krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, kedy informácie o krajine pôvodu, tvrdenia navrhovateľa, predložené stanoviská duchovných, ktorí sa s navrhovateľom stretli a zhovárali, a v neposlednom rade stanovisko úradu práce ako bývalého opatrovníka, sú dôkazmi, ktoré svedčia o tom, že „nie je možné vylúčiť, že tvrdenia navrhovateľa sa zakladajú na pravde“, a teda mala byť aplikovaná zásada „v pochybnostiach v prospech žiadateľa.“

Druhým, veľmi podstatným dôvodom podaného odvolania je nesprávne právne posúdenie veci.

V odôvodnení časti o zrušení rozhodnutia odporcu vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany (str. 12-13 rozsudku) krajský súd vlastne pripustil, že v prípade navrhovateľa ide o tzv. žiadateľa o azyl „sur place“, teda „na mieste“, keďže uznáva, že predložený krstný list a ďalšie dôkazy preukazujú, že navrhovateľ je kresťanom. Vo vzťahu k tomuto záveru ako aj vzhľadom na medializáciu prípadu v roku 2010 má krajský súd za to, že odporca musí opakovane vyhodnotiť žiadosť navrhovateľa, avšak len vo vzťahu k doplnkovej ochrane. S týmto záverom súdu však nemožno súhlasiť a ide o nesprávne právne posúdenie veci, pretože ak súd uznal navrhovateľa za žiadateľa „sur place“, teda osobu, u ktorej dôvody žiadosti vznikli až po opustení krajiny pôvodu, mal zrušiť rozhodnutie v celom rozsahu, nakoľko takýto záver súdu je zásadný pre opakované posúdenie žiadosti o azyl navrhovateľa nielen vo vzťahu k doplnkovej ochrane, ale aj vo vzťahu k udeleniu azylu - konvertovanie je riadny dôvod - viera/náboženstvo - žiadosti o azyl v zmysle Dohovoru o postavení utečencov ako aj zákona o azyle, a môže viesť k udeleniu azylu ako najvyššej formy medzinárodnej ochrany (Migračný úrad MV SR v minulosti vo viacerých prípadoch udelil azyl žiadateľom o azyl z dôvodu konvertovania, a to aj tým, ktorí konvertovali až po príchode do SR, napr. na vieru Svedkov Jehovových, často pritom išlo o žiadateľov z Iránu). Aj keď teda súd vyhodnotil zhodne s odporcom navrhovateľa ako nedôveryhodného vo vzťahu k jeho konvertovaniu ešte v rodnej krajine, ale uznal, že je preukázané, že navrhovateľ konvertoval minimálne na území SR a v súčasnosti je teda konvertovaný kresťan, mal zrušiť rozhodnutie v celom rozsahu, pretože je potrebné, aby sa zaoberal odporca prípadom znovu, ako ...žiadosťou o azyl „sur place“, a to nielen vo vzťahu k doplnkovej ochrane, ale aj vo vzťahu k udeleniu či neudeleniu azylu.

Ďalej sa v odvolaní uvádzalo, že tak v podaných vyjadreniach pred vydaním rozhodnutia ako aj v podanom opravnom prostriedku právna zástupkyňa navrhovateľa žiadala opakovane vyhodnotiť navrhovateľa aj ako žiadateľa o azyl „sur place“/ „na mieste“. Na str. 12 podaného opravného prostriedku uviedla: „Navrhovateľ konvertoval na kresťanstvo ešte v krajine pôvodu, na Slovensku prijal len podmienený krst, o čom svedčí predložený krstný list. Aj keby však konvertoval až na území SR bol by to dôvod na udelenie mu azylu ako tzv. žiadateľovi sur place, teda „na mieste“, t.j. žiadateľovi, u ktorého nastal dôvod na udelenie azylu až po opustení krajiny pôvodu. Nakoľko vo svetle informácií o krajine pôvodu v prípade jeho návratu je uňho reálne riziko prenasledovania z náboženských dôvodov, požiadavkou, vyjadrenou v stanoviskách pred vydaním rozhodnutia, vyhodnotiť navrhovateľa ako žiadateľa o azyl sur place, sa odporca vôbec nezaoberal.“

Na str. 13 opravného prostriedku sa uvádzalo: „Zároveň zastávam názor, že aj keby odporca považoval navrhovateľa za žiadateľa o azyl sur place, existuje reálne riziko jeho prenasledovania v krajine pôvodu, kde už v minulosti mal problémy s náboženskou políciou (navrhovateľ predložil odporcovi napr. predvolanie na súd z októbra 2007)“.

Z týchto dôvodov ak napriek námietkam uvedeným v opravnom prostriedku a dokonca záveru súdu o tom, že navrhovateľ je v súčasnosti konvertitom, súd napadnuté rozhodnutie odporcu nezrušil v celom rozsahu, rozsudok krajského súdu by mal byť zrušený pre nesprávne právne posúdenie veci.

Právna zástupkyňa si uplatnila trovy konania podľa § 11 ods. 4 Vyhľadky MS SR č. 665/2004 Z. z. nasledovne: za prevzatie a prípravu zastúpenia: 130,16 € za písomné podanie vo veci samej: 130,16 € a režijný paušál: 7,81 € - spolu 268,13 €.

Na záver právna zástupkyňa navrhla v mene navrhovateľa, aby vzhľadom na to, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§205. ods. 2 písm. d) OSP) a rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§205. ods. 2 písm. f) OSP), Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/62/2012-64 zo dňa 28. novembra 2012 vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia Migračného úradu MV SR tak, že zruší rozhodnutie odporcu v celom rozsahu a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol:

Rozhodnutím migračného úradu ČAS: MU-186/PO-Ž-2009 zo dňa 6. júla 2009 nebol navrhovateľovi podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle udelený azyl, pretože nespĺňal podmienky uvedené v § 8 alebo § 10 tohto zákona. Migračný úrad na základe analýzy komplexného azylového konania, chaotických, nesúvislých a protirečivých výpovedí, vyhodnotil navrhovateľa ako osobu nedôveryhodnú. Predmetným rozhodnutím nebola navrhovateľovi podľa § 13c ods. 1 poskytnutá ani doplnková ochrana. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 12. augusta 2009.

Navrhovateľ opakovane požiadal o udelenie azylu dňa 25. júna 2010. Počas vstupného pohovoru ako dôvod svojej žiadosti uviedol údajné prenasledovanie zo strany štátnych orgánov Iránu pre nedodržiavanie moslimských tradícií. Ako druhý dôvod uviedol, že konvertoval z islamu na kresťanstvo. Jeho vedomosti o kresťanskej viere sú však takmer nulové, keďže v rámci pohovoru nevedel odpovedať ani na základné otázky o kresťanstve. Vzhľadom na tieto skutočnosti, ktoré sú podrobne uvedené na str. 5 až 7 v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, bol navrhovateľ opätovne vyhodnotený ako nedôveryhodná osoba, pretože jeho tvrdenie o konvertovaní na kresťanskú vieru nevedel žiadnym spôsobom preukázať a naďalej sa pridŕžal dôvodov na udelenie azylu, ktoré uvádzal už v predchádzajúcom azylovom konaní. Ako je z vyššie uvedeného zrejmé, o žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu na území Slovenskej republiky bolo už právoplatne rozhodnuté.

Zo žiadneho ustanovenia správneho poriadku, ani zákona o azyle nemožno vyvodiť, že správny orgán má povinnosť, aby si sám domýšľal právne relevantné dôvody na udelenie azylu žiadateľom o azyl neuplatnené a vykonával k týmto dôvodom dokazovanie, (pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Sžo KS 124/2005 zo dňa 23. januára 2007). Vzhľadom na to, že navrhovateľ v ostatnom azylovom konaní neuvádzal žiadne nové skutočnosti, ktoré by oproti predchádzajúcim konaniam podstatne menili skutkový stav, nebolo povinnosťou odporcu zisťovať nové skutočnosti. Preto, ak odporca pri vydaní napadnutého rozhodnutia vychádzal z dôvodov, ktorými navrhovateľ opätovne argumentoval počas azylového konania, postupoval vecne správne a zákonne. Minister vnútra rozhodnutím č. SLV-OLVS-49/2010 napadnuté rozhodnutie migračného úradu zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie s tým odôvodnením, že už samotné vyhlásenie navrhovateľa o konvertovaní na kresťanskú vieru je vzhľadom na situáciu v krajine jeho pôvodu takou závažnou skutočnosťou, ktorú možno v jeho prípade považovať za podstatnú zmenu skutkového stavu, ktorá vylučuje aplikáciu § 19 ods. 1 písm. i) zákona o azyle. Úlohou odporcu v novom konaní preto bude, aby sa dôsledne zaoberal novým dôvodom žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany, posúdil vzniknutú situáciu, do ktorej sa dostal svojím vyhlásením o konvertovaní na kresťanskú vieru vo vzťahu k situácii v Iráne, vyhodnotil všetky dôkazy predložené právnu zástupkyňou navrhovateľa, vzal do úvahy dôvody vydania predbežného opatrenia vydaného Európskym súdom pre ľudské práva a dôkladne zhodnotil závažnosť momentálnej situácie účastníka konania z hľadiska existencie dôvodov na udelenie azylu podľa § 8 až 10 zákona o azyle, resp. poskytnutie doplnkovej ochrany podľa § 13a a 13b tohto zákona. Odporca v intenciách právneho názoru odvolacieho orgánu opätovne posúdil všetky dôvody na udelenie azylu uvádzané navrhovateľom a rozhodnutím ČAS: MU-341-60/PO-Ž-2016 zo dňa 31. marca 2011 podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle navrhovateľovi neudelil azyl a zároveň podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 tohto zákona nebola navrhovateľovi poskytnutá doplnková ochrana z dôvodov uvedených v odôvodnení tohto rozhodnutia. Právna zástupkyňa navrhovateľa podala proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok na Krajský súd v Košiciach, pretože podľa jej názoru má vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu z ktorého rozhodnutie vychádzalo, je v rozpore s obsahom spisov a/alebo rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov alebo je nepreskúmateľné pre neúplnosť spisov správneho orgánu alebo z dôvodu, že spisy neboli predložené. Právna zástupkyňa v opravnom prostriedku, okrem skutočností, ktoré nemohli byť v konaní o azyle posudzované, resp. nemali priamy dopad na vydanie napadnutého rozhodnutia, pretože sa týkajú činnosti iných štátnych orgánov a inštitúcií, poukazuje aj na uznesenie Okresnej prokuratúry Bratislava II č. 2 PV 766/10 zo dňa 17. februára 2011, ktorým bolo podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie vedené proti navrhovateľovi na Oddelení cudzineckej polície PZ Trenčín, pretože skutok, pre ktorý bol podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona stíhaný (úmyselný prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky) nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Podľa okresnej prokuratúry, ak navrhovateľ bol v čase spáchania skutku mladistvý a v dôsledku použitia falošného, resp. pozmeneného cestovného pasu sa mu podarilo za účinnej pomoci otca utiecť z krajiny, kde mal strach z prenasledovania pre svoje

náboženské vyznanie, ktoré bolo pohnútkou na útek z Iránu na Slovensko, nenaplnil svojím konaním skutkové znaky trestného činu. V tejto súvislosti prokurátorka poukazuje na čl. 31 Dohovoru o právnom postavení utečencov z r. 1951, kde sa v odseku 1 uvádza: „Zmluvné štáty sa zaväzujú, že nebudú trestne stíhať pre nezákonný vstup alebo prítomnosť utečencov, ktorí prichádzajú priamo z územia, kde ich život alebo ich sloboda boli ohrozené, vstúpia alebo sú prítomní na území daného štátu bez povolenia, za predpokladu, že sa sami prihlásia bez meškania na úradoch a odôvodnia svoj nezákonný vstup alebo prítomnosť na území daného štátu. Podľa uznesenia č. 58 (XL)-1989 Výkonného výboru UNHCR „je uznaným faktom, že okolnosti môžu prinútiť utečenca alebo žiadateľa o azyl k použitiu falošných dokladov, aby opustil krajinu pôvodu, v ktorej sú jeho fyzická bezpečnosť alebo slobody ohrozené. Použitie falošných dokladov je neoprávnené, len ak neexistujú takéto naliehavé okolnosti.“ Ako je však z celého azylového konania zrejmé a preukázané, navrhovateľ na územie Slovenska nepricestoval priamo z Iránu, teda z územia, kde by jeho život mal byť ohrozený, ale z Thajska, kde sa niekoľko mesiacov zdržiaval u svojho brata, cez Turecko, kde získal od prevádzkača falošný izraelský pas. Ďalej je nesporné, že v čase odchodu z Iránu mu tamajšími štátnymi orgánmi bol vydaný riadny cestovný doklad, čo však by v prípade jeho údajného prenasledovania štátnymi orgánmi z dôvodov ním uvádzaných nebolo možné, a nebolo by mu ani umožnené bez problémov z Iránu vycestovať. Z toho vyplýva, že neexistovali také okolnosti, pre ktoré by musel pri odchode z Iránu použiť falošný alebo pozmenený pas. Okrem toho, že pri nezákonnom vstupe použil pozmenený cestovný pas Izraela, nesplnil ani podmienku predpokladu, že by sa po vstupe na územie Slovenskej republiky bezodkladne prihlásil a preukázal dostatočný dôvod na svoj nezákonný vstup alebo prítomnosť, keďže ďalej pokračoval v ceste na územie Českej republiky, s cieľom dostať sa do Anglicka. Nie je teda pravda, že navrhovateľ za pomoci pozmeneného cestovného pasu utiekol z krajiny pôvodu. Použitie pravého cestovného pasu tejto krajiny a ničím neobmedzované vycestovanie z Iránu spochybňuje ním uvádzané náboženské pohnútky na opustenie krajiny, a tým aj celkovo opodstatnené obavy z prenasledovania z dôvodov uvedených v § 8 zákona o azyly. Migračný úrad je preto toho názoru, že na prípad navrhovateľa nemožno aplikovať čl. 31 Dohovoru o právnom postavení utečencov z r. 1951, ani uznesenie č. 58 (XL)-1989 Výkonného výboru UNHCR tak, ako sa na ne nenáležite odvoláva právna zástupkyňa navrhovateľa.

V ďalšej časti odvolania právna zástupkyňa namieta nesprávne právne posúdenie veci na základe čoho súd vydal nesprávne rozhodnutie. Namieta, že zistenie skutkového stavu je v rozpore s obsahom spisov, a je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. V tejto súvislosti poukazuje na navrhovateľove konvertovanie na kresťanskú vieru, pre ktoré sa rozhodol z toho dôvodu, že porovnával život arménskych kresťanov a moslimov v Iráne. Život Arménov sa mu viac páčil. Arménski kresťania boli veľmi jemní a príjemní ľudia a moslimovia sa bijú a sú tvrdší. Napáda predmetné rozhodnutie odporcu v tom, že je postavené iba na hľadaní dôvodov, prečo považuje navrhovateľa za nedôveryhodného. Poukazuje pritom na stanoviská kresťanských duchovných, biskupov Mons. N., Mons. Q. a pána G., rímsko-katolíckeho kňaza, ktorí sú podľa nej jediní kompetentní posúdiť otázku vierovyznania navrhovateľa, a nie migračný úrad. Migračný úrad nechce v žiadnom prípade posudzovať kompetenciu uvedených duchovných vo vzťahu k duchovnu a viere človeka, ale považuje za potrebné podotknúť, že kompetencie v oblasti udeľovania azylu na území SR, a tým aj kompetencia posúdiť hodnovernosť žiadateľa o udelenie azylu vo všetkých súvislostiach uvádzaných navrhovateľom a okolností s tým súvisiacich, prináleží zo zákona príslušnému štátnemu orgánu. Po preštudovaní listov, na ktoré poukazuje právna zástupkyňa, odporca nezistil, že by títo duchovní jednoznačne preukázali konvertovanie navrhovateľa na kresťanskú vieru. Z ich listov vyplýva iba to, že sú v dobrej viere presvedčení o tom, že navrhovateľ sa o kresťanstvo zaujíma, avšak samotné konvertovanie, aj podľa nich, nie je možné exaktne overiť. K samotným dôvodom konvertovania navrhovateľ počas azylového konania tvrdil, že konvertoval, pretože sa mu páčil život arménskych kresťanov, ktorí sú slušní ľudia, a preto si myslel, že kresťanstvo je správnejšie náboženstvo ako islam. Avšak v azylovom konaní predložil fotokópiu sťažnosti, ktorú podal jeho otec práve na arménskych kresťanov, ktorí ho zbili a okradli. Táto fotokópia preukazuje opak tvrdenia navrhovateľa o pohnútkach, z ktorých mal vychádzať pri konvertovaní na kresťanskú vieru. Jeho vedomosti o kresťanstve sú na minimálnej úrovni, jeho správanie nie je v súlade s kresťanskými tradíciami, a jeho tvrdenia o svojom kresťanskom živote sú v rozpore s kresťanskými zásadami. K samotnému vyhodnoteniu navrhovateľa ako nedôveryhodnej osoby je potrebné uviesť, tak ako je to vyhodnotené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, že navrhovateľ požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky dvakrát, pričom zakaždým uvádzal iné dôvody,

pre ktoré žiadal o jeho udelenie. Aj konanie jeho otca, ktorý mu odmietol zaslať dokumenty, ktoré by potvrdzovali jeho konvertovanie, je v rozpore s tvrdením, že sám otec trval na tom, aby z dôvodu konvertovania odišiel z Iránu. V tejto súvislosti je otáznosť, či vôbec nejaké dokumenty existujú, pretože je nepochopiteľné, aby mu otec zaslal dokumenty, ktoré žiadnym spôsobom nepreukazujú dôvody na poskytnutie medzinárodnej ochrany, ale dokumenty, ktoré by takýto dôvod preukazovali, mu zaslať odmieta. Poukazujúc na to, že ide o podstatné dokumenty, ktoré by mohli potvrdiť jeho tvrdenia, je nelogické (ak takéto dokumenty existujú), aby mu ich jeho otec nezaslal. Tvrdenie navrhovateľa, že v súčasnosti je to vzhľadom na policajnú kontrolu nebezpečné, neobstojí, pretože ako sám tvrdí, s otcom je v telefonickom kontakte. O kresťanstvo na území Slovenskej republiky sa začal zaujímať až koncom r. 2010, po tom, ako bolo vo veci jeho druhej žiadosti o udelenie azylu konanie zastavené. V prvom azylovom konaní náboženské dôvody svojho odchodu z Iránu vôbec neuvádzal, uviedol ich až počas druhého konania. Právna zástupkyňa však poukazuje na vek navrhovateľa, ktorý prišiel na Slovensko ako 16-ročný, a preto mal obavy, resp. si neuvedomoval dôležitosť uviesť konvertovanie ako jeden z dôvodov na udelenie azylu. Na druhej strane si však v tomto mladom veku vedel do takej miery uvedomiť rozdiely medzi islamom a kresťanstvom, že sa bez zaváhania rozhodol konvertovať na kresťanstvo. Ak si navrhovateľ v čase konvertovania v plnej miere uvedomoval pohnútky, ale aj možné dôsledky svojho počínania, tak by musel aj v prvom azylovom konaní uviesť ako dôvod svojich obáv konvertovanie, pretože za tento akt by mu v Iráne mal hroziť trest, a nie iba za nedodržiavanie islamských tradícií (napr. zákaz fajčiť na verejnosti). V tomto smere sa preto jeho tvrdenia javia ako dodatočne vykonštruované a účelové. Počas prvého azylového konania tvrdil, že do Thajska vycestoval za bratom spolu s kamarátom. V druhom konaní už uvádzal, že tam cestoval spolu s matkou. Na základe vyhodnotenia všetkých rozporuplných informácií podaných navrhovateľom, odporca oprávnené vyhodnotil osobu navrhovateľa ako nedôveryhodnú. Posudzovanie dôveryhodnosti žiadateľa o udelenie azylu je výsledkom celkového hodnotiaceho procesu a úvah odporcu o osobnosti žiadateľa s prihliadnutím na reálnosť, resp. vierohodnosť ním tvrdených dôvodov odchodu z krajiny pôvodu v konfrontácii so všeobecne známymi informáciami o krajine pôvodu. Rozhodujúcimi pre záver o nedôveryhodnosti žiadateľa nemôžu byť len niektoré nepatrné nezrovnalosti alebo len omylom vysvetlené nejasnosti v tvrdeniach žiadateľa, ale zásadné rozpory vo výpovediach, ktoré správny orgán rozpoznal. Nie je preto namieste obvinenie právnej zástupkyne, že odporca sa všemožne snažil osobu navrhovateľa vyhodnotiť ako nedôveryhodnú a jej námietky v tomto smere považujeme za neopodstatnené a účelové. V ďalšej časti opravného prostriedku právna zástupkyňa namieta neudelenie azylu navrhovateľovi z humanitných dôvodov, hlavne jeho nedostatočné odôvodnenie, pretože udelenie azylu z týchto dôvodov navrhovala pre psychické a emočné rozpoloženie jej klienta. Odporca sa týmto návrhom v priebehu konania zaoberal, o čom svedčí aj posudok psychiatra, MUDr. K. E., ktorý v závere lekárskej správy o psychiatrickom vyšetrení uviedol, že navrhovateľ je v dobrom psychickom stave, psychotické elementy nie sú u neho prítomné, situáciu chápe, súdnosť a kritickosť sú zachované. Aj keď sú u neho známky frustrácie a zvýšenej senzitivity, psychiatrickú starostlivosť nepotrebuje. Na základe tejto správy odporca usúdil, že v prípade navrhovateľa nebolo potrebné sa ďalej zaoberať možnosťou udelenia azylu z humanitných dôvodov. Preto neudelenie azylu z tohto dôvodu neuviedol ani vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia, ani túto skutočnosť bližšie nerozvil v odôvodnení tohto rozhodnutia. Zákon neukladá povinnosť správnomu orgánu uviesť do výroku negatívne rozhodnutie o neudelení azylu z humanitných dôvodov podľa ustanovenia § 9 zákona azyle. Na udelenie azylu z humanitných dôvodov nie je právny nárok a výpočet humanitných dôvodov, ako aj ich rozsah, je v plnej kompetencii Ministerstva vnútra SR, migračného úradu, ktorý rozhoduje na základe správnej úvahy. Nie je preto povinnosťou, v prípade neudelenia azylu z tohto dôvodu odôvodňovať, prečo sa azyl podľa § 9 zákona o azyle neudelil. Migračný úrad považuje odôvodnenie neudelenia azylu z humanitných dôvodov, tak ako je uvedené v napadnutom rozhodnutí, za dostatočné.

Právna zástupkyňa v poslednej časti opravného prostriedku namietala neposkytnutie doplnkovej ochrany navrhovateľovi aj preto, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nie sú uvedené zdroje informácií, z ktorých odporca vychádzal. Zdroje, na ktorých absenciu právna zástupkyňa poukazuje, sú však uvedené na str. 14 predmetného rozhodnutia. Zmyslom a účelom doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu viaže k

objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú v rozhodovaní o poskytnutí či neposkytnutí doplnkovej ochrany určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať. Ako je už uvedené a vysvetlené, odporca považuje navrhovateľa za nedôveryhodnú osobu, pretože sa mu hodnoverným spôsobom nepodarilo na základe svojich rozporuplných tvrdení preukázať opodstatnené obavy z vážneho bezprávia. Na základe tohto vyhodnotenia odporca zistil, že v prípade návratu do krajiny pôvodu by nebol vystavený hrozbe vážneho bezprávia tak, ako to ustanovuje zákon o azyle v § 2 písm. f). Preto odôvodnenie výrokovej časti o neposkytnutí doplnkovej ochrany považuje odporca za dostatočné a námietky právnej zástupkyne v tomto smere za neodôvodnené a účelové.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. 5Saz/6/2011-101 zo dňa 4. októbra 2011 napadnuté rozhodnutie odporcu ČAS: MU-341-60/PO-Ž-2010 zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Odporca preto v intenciách rozsudku krajského súdu opätovne preskúmal navrhovateľovu žiadosť o udelenie azylu a rozhodnutím ČAS: MU-341-101/PO-Ž-2010 zo dňa 7. augusta 2012 navrhovateľovi podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle neudelil azyl a podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 tohto zákona mu neposkytol doplnkovú ochranu. Právna zástupkyňa navrhovateľa podala proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok, ktorým napádala vyhodnotenie navrhovateľa ako osoby nedôveryhodnej, ako aj to, že odporca mu neudelil azyl z dôvodu opodstatnených obáv z prenasledovania až možnosti trestu smrti pre odpadlivosť od viery pre svoje náboženské presvedčenie.

Odporca považuje vyhodnotenie osoby navrhovateľa ako nedôveryhodnej za opodstatnené, pretože jeho tvrdenia o dôvodoch jeho odchodu z krajiny pôvodu počas azylových konaní boli rozporné, chaotické, protirečivé a zmätočné. Aj z týchto dôvodov sa navrhovateľovi nepodarilo hodnoverne preukázať skutočnosť, že by bol v krajine prenasledovaný za konvertovanie na kresťanstvo. Odporca považuje námietky uvádzané v opravnom prostriedku za účelové. Tak isto ani ostatné námietky nemožno považovať za právne relevantné, pretože odporca riadnym a dostatočným spôsobom, a na základe skutočností, ktoré sú obsahom spisového materiálu zistil skutkový stav, na základe ktorého vydal napadnuté rozhodnutie. Odporca vychádzal z obsahu pohovorov vykonaných s navrhovateľom, posúdil situáciu v krajine jeho pôvodu, pričom sa dôkladne zamerl na dôvody, ktoré uvádzal. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, z akých podkladov odporca vychádzal pri posudzovaní žiadosti o udelenie azylu. V jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z dôvodov uvedených v § 8 zákona o azyle. Odporca posúdil žiadosť aj z pohľadu možnosti udelenia azylu z humanitných dôvodov, ale ani takéto predpoklady navrhovateľ nesplnil. Tak isto neboli zistené dôvody na poskytnutie doplnkovej ochrany, pretože mu v krajine pôvodu nehrozí vážne bezprávie tak, ako to má na mysli zákon o azyle v ustanovení § 2 písm. f). Odporca je aj po opätovnom preskúmaní napadnutého rozhodnutia v rozsahu námietok uvedených v opravnom prostriedku toho názoru, že vec bola správne právne posúdená, skutkový stav bol dostatočne zistený, teda napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom o azyle. Vzhľadom na uvedené odporca navrhol, aby Krajský súd v Bratislave napadnuté rozhodnutie potvrdil v celom rozsahu ako vecne správne a zákonné.

Krajský súd v Bratislave na pojednávaní dňa 28. novembra 2012 rozsudkom č. k.: 9Saz/62/2012-64 napadnuté rozhodnutie odporcu vo výroku o neudelení azylu potvrdil. Vo výroku o neposkytnutí doplnkovej ochrany napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec odporcovi na ďalšie konanie. Navrhovateľ podal prostredníctvom právnej zástupkyne proti tomuto rozsudku opravný prostriedok, v ktorom namieta nesprávny a nezákonný postup súdu, pretože podľa neho tento dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku skonštatoval, že po preskúmaní výroku o neudelení azylu navrhovateľovi z pohľadu ním vznesených námietok, ktoré smerovali k jeho konvertovaniu na kresťanstvo ešte v krajine pôvodu, dospel k presvedčeniu, že tento výrok je správny a zákonný. Odporca sa stotožňuje s právnym názorom súdu, že navrhovateľ počas azylového konania nepreukázal existenciu jeho krstu, jeho vedomosti o kresťanstve sú nedostatočné a jeho tvrdenia o konvertovaní považuje za účelové. Právne závery odporcu v otázke konvertovania navrhovateľa na kresťanskú vieru sú podľa súdu dôvodné, logické a správne. S poukazom na uvedené je odporca toho názoru, že napadnutý rozsudok krajského súdu bol vydaný v súlade so zákonom a námietky uvádzané v opravnom prostriedku považujeme za účelové a právne irelevantné.

Odporca toho názoru, že navrhovateľ v priebehu konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, ani právna zástupkyňa v oprávnom prostriedku, neuviedli a nepreukázali také skutočnosti, ktoré by ho oprávňovali vydať rozhodnutie o udelení azylu, a má za to, že súd, aj správny orgán, objektívne a individuálne posúdili všetky relevantné okolnosti týkajúce sa predmetnej veci. Zistili, že navrhovateľ nespĺňa podmienky na udelenie azylu v zmysle Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle. Z toho dôvodu navrhujeme, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k.: 9Saz/62/2012-64 zo dňa 28. novembra 2012, a tým aj rozhodnutie Migračného úradu Ministerstva vnútra SR ČAS: MU-341-101/PO-Ž-2010 zo dňa 7. augusta 2012 vo výroku o neudelení azylu ako vecne správne a zákonné.

V.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. mája 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

V zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo vnútra SR ku dňu 31. decembra 2012 zrušilo okrem iných, aj rozpočtovú organizáciu - Migračný úrad Ministerstva vnútra SR a v zmysle § 21 ods. 13 zákona č. 523/2004 Z. z. práva a povinnosti zrušených rozpočtových organizácií prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra SR. Na základe citovaných právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Migračného úradu MV SR ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpilo z titulu zákonných zmien Ministerstvo vnútra SR. Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu - odporcu. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky.

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR ale bola mu poskytnutá doplnková ochrana, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že odporca vyhodnotil dôvody žiadosti o azyl ako také, ktoré nemožno subsumovať pod niektorý zo zákonom predpokladaných dôvodov pre udelenie azylu relevantných v zmysle § 8 zákona o azyle.

Z dôvodov uvedených a podrobne rozobratých v napadnutom rozsudku, týkajúcich sa zrušenia výroku napadnutého správneho rozhodnutia o neposkytnutí doplnkovej ochrany sa odvolací súd priklonil k názoru navrhovateľa, že ak bolo, a z administratívneho spisu odporcu nevyplýva opak, preukázané, že najneskôr počas pobytu na Slovensku navrhovateľ konvertoval na kresťanskú vieru, čo bolo i medializované a tým bola umožnená identifikácia navrhovateľa orgánmi Iránu, je možné konštatovať, že podmienky navrhovateľa, ako utečenca sa zmenili po jeho odchode z krajiny pôvodu a v súčasnosti je nutné posúdiť či nie je utečencom na mieste a nie je mu potrebné poskytnúť medzinárodnú ochranu v zmysle medzinárodných zmlúv a dohovorov, ktorými je Slovenská republika viazaná. Predovšetkým pokiaľ ide o udelenie azylu podľa § 8 písm. a) zákona o azyle, je nevyhnutné preskúmať, ako na to správne poukázal už krajský súd pri prehodnotení neposkytnutia doplnkovej ochrany, či navrhovateľ splnil podmienky v tomto ustanovení uvedené. Krajský súd v Bratislave v napadnutom rozsudku, odcitovanom doslova odvolacím súdom v tomto rozsudku, uviedol, z akého dôvodu považuje za citlivú otázku konvertovania na kresťanstvo pre utečenca - navrhovateľa z krajiny, kde sa taký postup trestá až smrťou.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil vo výroku o potvrdení výroku napadnutého správneho rozhodnutia o neudelení azylu.

Odporca bude povinný po vrátení veci na ďalšie konanie preskúmať, či navrhovateľ nielen formálne konvertoval na kresťanstvo a akým spôsobom môže preukázať, že svoju konverziu i naplnia svojim životom a reálnymi skutkami, pre ktoré by bol jeho návrat do Iránu vylúčený. Pri dokazovaní o tejto otázke by sa odporca nemal vyhýbať spolupráci s osobami a orgánmi, ktoré v tomto smere môžu o navrhovateľovi poskytnúť relevantné informácie - napríklad duchovní, kresťanské spolky, cirkvi a podobne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP, § 224 ods. 1 OSP, § 151 ods. 1 a 5 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania podľa vyčíslenia jeho právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) v sume 268,13 Eur, ktorá pozostáva:

- z náhrady trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vo výške spolu 260,32 Eur:
- prevzatie a príprava právneho zastúpenia dňa 04.02.2013 (§ 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky) v sume 130,16 Eur,
- písomné podanie na súd vo veci samej - podanie odvolania zo dňa 13.02.2013 (§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky) v sume 130,16 Eur a
- z paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 7,81 Eur.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi vyššie uvedenú náhradu trov odvolacieho konania vo výške 268,13 Eur k rukám jeho právnej zástupkyne v zmysle § 149 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP v lehote tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.